

Informasjon om virksomheten

Virksomhetens navn:	Boliden Odda AS Sinkverket	Rapportnummer:	2009.106.I.SFT
Postadresse:	Postboks 83 5751 Odda	Dato for inspeksjonen:	25-26. juni 2009
Besøksadresse: Kommune:	Eitrheim 5750 Odda	Organisasjonsnr.:	911 177 870
Telefon:	53 64 92 52	SFTs saksnr.:	2008/10
Bransjenr. (NACE-kode):	24.430 20.130	Tillatelse datert: (evt) endringer:	07. februar 2003 endret 26. august 2008
Virksomheten er: ☐ importør ☐ forhandler ☒ produsent ☐ bruker	☒ ISO-14001-sertifisert ☐ EMAS-registrert		

Informasjon om inspeksjonen

Kontaktperson fra virksomheten ved inspeksjonen: Bente Grande Helene Seim	Fra Statens forurensningstilsyn (SFT): Inger Marie Haaland Anne-Elisabeth Arnulf
Bakgrunn for kontrollen: ☒ rutine ☐ særskilt oppfølging ☐ utrykning	
Følgende hovedtema ble kontrollert:	
☐ tillatelse ☒ internkontroll ☐ risikovurdering ☐ utslipp luft og/eller vann ☐ farlig avfall ☐ støy ☐ egenrapportering ☒ storulykke	☒ vedlikehold ☒ tankanlegg ☐ klassifisering, merking og emballering ☐ forbudte og strengt regulerte stoffer ☐ sikkerhetsdatablader ☐ substitusjon ☐ deklarerer til Produktregisteret ☒ annet: grensekryss avfall, industrideponi

Resultater fra inspeksjonen

Det ble avdekket 2 avvik og 1 anmerking under inspeksjonen. Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 3 i denne rapporten. Oppfølgingen etter inspeksjon er nærmere beskrevet på side 2. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

dato

inspektør

Statens forurensningstilsyn

seksjonssjef

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik. Virksomhetens manglende etterlevelse av egne regler som er strengere enn lovkravene, vil fra tilsynsetatenes side ikke betraktes som et avvik, men kan omtales som en anmerkning.

Oppfølging etter inspeksjonen

Virksomheten plikter snarest å rette opp avvik beskrevet i denne rapporten. SFT ber om en skriftlig bekreftelse innen 1. september 2009 på at avvik er rettet. Dersom virksomheten mener at det ikke lar seg gjøre å rette opp dette avviket innen denne fristen, skal det redegjøres for årsaken og fremlegges en tidfestet handlingsplan for det videre arbeidet.

Gebyr for virksomhet med tillatelse

Virksomheten er plassert i risikoklasse 1, jf. forurensningsforskriften § 39-6 om gebyr for kontroll av inntil en dags varighet. Dette innebærer at virksomheten skal betale kr 19 200 i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen. Faktura med innbetalingsblankett ettersendes.

Offentlighet i forvaltningen

Inspeksjonsrapporten vil være tilgjengelig for offentligheten på www.sft.no. jf. offentlighetsloven. Rapporten sendes også til Fylkesmannens miljøvernavdeling i Hordaland.

Avvik

Avvik 1:

Boliden Odda AS mangler en basiskarakterisering av avfallet som sendes til fjellhallsdeponiet og mangler rutiner for verifikasjon og stikkprøver av avfall som deponeres.

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), kapittel 9 vedlegg II punkt 1.1, 1.3 og 1.4.

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Boliden Odda datert 07.02.03 (26.08.08) punkt 7.2.1.

Kommentarer:

I henhold til avfallsforskriften kapittel 9 punkt 1.1 plikter avfallsprodusenter å gjennomføre en basiskarakterisering av avfallet som skal deponeres. Kravene til basiskarakteriseringen er listet i punktene a- k og gir en beskrivelse av blant annet avfallets egenskaper, sammensetning og utlekkingspotensial. Avfall som produseres jevnlig skal verifiseres av avfallsprodusenten for å sikre at det er i samsvar med basiskarakteriseringen (punkt 1.3). Avfall som mottas fra andre virksomheter skal også verifiseres ved stikkprøve av minimum hver 100. avfallsleveranse (punkt 1.4).

Basiskarakterisering, verifikasjon og stikkprøver skal dokumenteres og det skal føres journal over stikkprøvene. I følge virksomhetens tillatelse punkt 7.2.1 skal Boliden Odda på forespørsel kunne legge frem tilfredsstillende dokumentasjon på dette.

Boliden Odda AS opplyste under inspeksjonen at de hadde flere av opplysningene det stilles krav om i basiskarakteriseringen av avfallet som sendes til deponiet. Bedriften var derimot ukjent med begrepet "basiskarakterisering" og hadde ikke utført en gjennomgående karakterisering av avfallet i forhold til alle kravene listet i kapittel 9 vedlegg II punkt 1.1. Bedriften hadde ikke rutiner for å verifisere eget avfall til deponiet eller av skjæresteinen fra Sverige som ble sendt til deponiet.

Avvik 2

Virksomhetens mellomlagring av farlig avfall har mangler

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet for Boliden Odda AS punkt 7.1

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-5

Kommentarer:

Boliden Odda AS mellomlagrer kobberresiduer (high og low grade) i bigbags, delvis under tak, på et område som ikke er sikret mot lekkasje til grunnen. Kobberresiduet blir lagret før eksport, som skjer 2-3 ganger i året. Sist leveranse var i januar 2009 og det produseres normalt 50-60 bigbags med kobberresiduer hver uke. Boliden Odda AS prioriterer å sende

bigbags som ikke står under tak med båt, men båtene har ikke kapasitet til å tømme hele lageret.

En eventuell lekkasje av kobberresidue vil gå til grunnen og samles opp i grøfter ved spuntene, som så pumpes til vannrenseanlegget. Grunnen under mellomlageret regnes som forurenset.

I henhold til tillatelsens punkt 7.1 skal farlig avfall som lagres i påvente av levering/ henting eller egen disponering være sikret slik at lagringen ikke medfører avrenning til grunn, overflatevann eller avløpsnett. Lagring av bigbags med kobberresidue over flere måneder uten sikring for avrenning til grunnen, utgjør en risiko for å forurense grunnen ytterligere.

Anmerkninger

Anmerkning 1:

Boliden Odda AS har fortsatt ikke beregnet usikkerheten i de årlige utslippene til luft og vann som måles og rapporteres til SFT.

Kommentarer:

Under SFTs revisjon i 2008 ble det gitt en anmerkning angående beregninger av usikkerheten knyttet til utslippstallene bedriften rapporterer til SFT. Utslippstallene som rapporteres til SFT i bedriftens egenrapport er beheftet med en usikkerhet. Usikkerheten er knyttet til blant annet prøvetaking, prøvebearbeiding og oppbevaring, analysering, beregning og rapportering.

Boliden Odda AS har i oppfølgingen etter revisjonen vurdert rutine de har etablert for å sjekke om analyseresultatene er innenfor et forhåndsdefinert område/grense og har bestemt at avvik fra disse grensene skal avviksbehandles.

Bedriften har vurdert at den største usikkerheten knyttet til utslippstallene for vann er knyttet til prøvetakingen. Variasjonene for flowmålerne er vurdert og som resultat er oppfølging og kontroll av målerne intensivert.

Bedriften har ikke vurdert eller angitt den totale usikkerheten knyttet til alle deler av prøvetaking, prøvebearbeiding og oppbevaring, analysering, beregning og rapportering av utslippstallene fra bedriften.

Andre forhold:

Eksport/ import av avfall

Boliden Odda AS eksporterer kobberresiduer og brukte blyanoder til gjenvinning i henholdsvis Spania og Sverige. Sinkoksid etter rens av kobberresiduet, importeres tilbake. Videre importeres også skjærestein og kadmiumavfall. Import og eksport av avfall skjer etter kontrakt med faste mottakere/ leverandører.

Bedriften opplyste under inspeksjonen at prosedyrene for eksport og import av avfall ikke var oppdaterte, men at de håper å ha utarbeidet disse i løpet av ett år. I dag benyttes veileder for

eksport og import av farlig avfall. I tillegg har tre ansatte fått opplæring og en av disse er alltid tilstede på jobb.

Lagring av avfall

Boliden Odda AS mellomlager for farlig avfall som skulle til fjellhaldeponiet inneholdt IBC beholdere med kvikksølv, brukte bigbags, containere med kadmium i bigbags, tønner med rester av nikkell, en tom dieseltank og forurenset trevirke. Det ble opplyst at dette lageret hadde kummer som ledet til vannrenseanlegget. Ventilen for ledning til vannrenseanlegget står normalt åpen, men kan stenges ved utslipp. Et eventuelt utslipp vil bli oppdaget enten på inspeksjon i mellomlageret eller på ukentlige analyser i vannrenseanlegget.

Bedriften opplyste at det har tatt tid å få i stand en avtale med mottaker om eksport av brukte blyanoder. Dette har ført til at brukte blyanoder har samlet seg opp etter at det ikke lengre er klassifisert som grønt avfall. Boliden Odda AS har søkt SFT om tillatelse til å øke eksportmengden av brukte blyanoder.

Sinkoksid blir mellomlagret før det benyttes i produksjonen Boliden Odda AS opplyste at sinkoksid har blitt mellomlagret siden 2007-08 og de har søkt SFT om forlenget frist for mellomlagring til utgangen av 2009. Behandlingen av sinkoksid er nå i gang, men halvparten av sinkoksidet er fortsatt lagret.

Oppfølging av virksomhetens tiltak gjennomført etter forrige kontroll i 2008

Tiltakene Boliden Odda AS hadde iverksatt etter forrige kontroll, revisjon 2008/76.R.SFT, ble gjennomgått og til dels verifisert under inspeksjonen. Nedenfor følger kommentarer til bedriftens tiltak for de 5 avvikene og 5 anmerkningene.

Avvik 1: Flere produksjonstanker, lagertanker og rørledninger med farlige kjemikalier mangler merking eller er ikke tilstrekkelig merket.

Kommentar etter inspeksjonen:

I bedriftens interne oppfølging erkjennes det at dette området har vært forsømt over lengre tid men at både drifts- og vedlikeholdsorganisasjonene nå har skjerpet inn arbeidet og har igangsatt økt merking. Merking av tanker og rørledninger er også satt inn som egne fokuspunkt i bedriftens miljøaspekter og i HMS&KS planen for 2009.

Under en runde på bedriftsområdet ble det verifisert ny merking av utstyr knyttet til vannrenseanlegget, men også at utstyr som tanker og rørledninger ikke var merket opp enda. Boliden Odda AS har i HMS&KS planen for 2009 satt at arbeidet med 1.gangsmerking eller gjennomgang skal være sluttført 01.10.09. Merking av utstyr er en kontinuerlig prosess og det er allerede behov for å merke opp på nytt enkelte steder da deler av den nye merkingen var borte. Bedriftens prosedyre "Merking av beholdere, rør, bygninger mv." ble også oppdatert 30.01.09

Avvik2: Boliden Odda har hatt flere hendelser som har ført til overutslipp i forhold til gjeldende utslippsgrenser i tillatelsen.

Kommentar etter inspeksjonen:

Boliden Odda AS har i sin HMS&KS politikk inne 0-filosofi. Dette innebærer målsetningen "ingen uønskede utslipp". Bedriften arbeider kontinuerlig for å eliminere årsaksforhold til hendelser som fører til brudd på utslippsgrenser og slike brudd blir behandlet i bedriftens avvikssystem DK-Delta. Det ble verifisert at overutslippene fra 2008 ble meldt til SFT i bedriftens egenrapport.

Avvik 3: Tilstandskontrollen for lagertank for lut på kai er ikke god nok.

Kommentar etter inspeksjonen:

Boliden Odda AS har en lagertank for lut plassert i kaiområdet. Tanken er av stål og rommer ca 1639 m³. Tanken er plassert på fjell uten sikringsbasseng. I tilknytning til tanken ligger "lutbua" som inneholder varmeveksler for luten i tanken, pumper og rørsystemer for å ekspedere lut til prosessanleggene.

Ved den årlige tykkelsesmålingen for tanken (og ikke den 5-årskontrollen som beskrevet i SFTs revisjonsrapport) gjennomført i 2007 ble det funnet rustangrep mellom bjelkelag og tankbunn. Dette ble reparert ved å sveise på stålplater innvendig på de rustangrepne områdene. Ny årlig tykkelsesmåling ble gjennomført i mai 2008 og det kom frem under revisjonen at endringen /reparasjonen av tanken med nytt lag stålplater gjorde at den årlige tykkelsesmålingen ikke kunne brukes som kontrollmetode for å sjekke tankbunnen.

Under inspeksjonen ble det opplyst det var gjennomført en ny tykkelsesmåling i uke 23/24 i 2009 med samme prisnipp som tidligere. Bare deler av tankbunnen ble forsterket under arbeidet i 2007. Målingen i 2009 ble derfor gjennomført på områder med enkel bunn. I rapporten fra målingen anbefales det nå daglig visuelt ettersyn av tanken (svetting). Boliden Odda AS skal i nær fremtid vurdere enten å sette et maksnivå for lagring av lut på tanken for å sikre lavere trykk mot tankbunnen, eller å forsterke bunnen ytterligere. Ny 5-årig kontroll er planlagt i mai 2010 og da vil tankbunnen trolig bli byttet.

Ledningsevne måler plassert på kondensatsiden av varmeveksleren var under inspeksjonen lagt inn rundelista for forebyggende vedlikehold INSTR. MND seksvens 545.

Bedriften opplyste også at et av tiltakene etter revisjonen var å gjennomføre en ny risikoanalyse for kritiske anlegg og denne var gjennomført 29.05.09. Ingen ytterligere tiltak utover årlig tykkelsesmåling, 5-årskontroll og forebyggende vedlikehold av ledningsevne måler ble vurdert å være nødvendig.

Avvik 4: Bedriften bruker sumper (sikringsbasseng) til mellomlagring av prosessvæsker/slam uten at dette er risikovurdert i forkant.

Kommentar etter inspeksjonen:

Boliden Odda AS har i sin oppfølging utarbeidet en huskeliste i "Generell prosedyre for Sikker Jobbanalyse" der det heter at bedriften skal forsøke å unngå tømning av tanker eller ledninger til sumper dersom dette kan unngås. I huskeliste for SJA er det satt inn flere spørsmål som skal vurderes ved tømning av tanker og ledninger hvis det likevel er nødvendig. Det betyr at bedriften også i fremtiden kan komme til å benytte sumpene til

lagring av prosessvæsker/slam, men at det skal gjennomføres SJA om sumper blir brukt på denne måten.

Under en kort runde på området ble det observert at sumpen under dorr 15 var tømt og rengjort og sumpen under jarositt-tankene var nesten ferdig rengjort. Sumpen under dorr 11 var derimot på vei til å fylles med noe væske fra dorr 11 og det var plassert en gummibåt i sumpen. SJA var ikke gjennomført fordi væsken hadde gått i overløp fra dorr 11 og ikke kom fra andre tanker eller rørledninger.

Avvik 5: Bedriftens risikovurderinger er mangelfulle.

Kommentar etter inspeksjonen:

Boliden Odda AS har fulgt opp avviket ved å ta opp og diskutere funnet i sentrale nettverksmøter i desember 2008. I tillegg er malen for risikovurdering som benyttes av de ulike nettverksgruppene endret og konkretisert. Flere nettverksgrupper har tatt i bruk den nye malen. Det ble verifisert at risikovurderinger var blitt gjennomført for flere av eksemplene gitt i SFTs revisjonsrapport.

Anmerkning 1: Stikkprøver av rutiner for det forebyggende vedlikeholdet viste flere mangler.

Kommentarer:

Boliden Odda AS har iverksatt flere tiltak for å bedre forholdene beskrevet i anmerkningen, men opplyser at arbeidet med å merke, klassifisere, vurdere forebyggende vedlikeholdsrutiner og innlegging av data i vedlikeholdssystemet Maximo vil ta tid. Det er planlagt et prosjekt for å gjennomføre arbeidet og planen er oppstart i september 2009 med ferdigstillelse høsten 2010.

Når det gjelder vedlikehold av sumper og sikringsbasseng er det gjennomført en oppdatering av instruks og utarbeidet kontrollskjema for sumpene i elektrolyseavdelingen. Arbeidet fortsetter for de andre avdelingene.

Anmerkning 2: Boliden Odda har ikke systematisk vurdert variasjonen i de enkelte utslippskildene som danner bakgrunn for fastsettelse av måleprogrammet for utslipp til luft.

Kommentarer:

Boliden Odda AS opplyser at det er utarbeidet et skjema der alle måleresultater for utslippskildene til luft er lagt inn fra ca år 2000 og frem til i dag. Bedriften har fra 2004 gjennomført målinger slik at alle utslippskildene skal være målt i løpet av en femårsperiode. I tillegg er det nå bestemt at det for de store kildene vil bli gjennomført målekampanjer over en kortere periode for å vurdere representativiteten av målingene. Når data foreligger for en lengre periode vil det være mulig å vurdere hvilken betydning eventuelle variasjoner vil kunne ha.

Anmerkning 3: Usikkerheten i de årlige utslippene til luft og vann som rapporteres er ikke beregnet.

Kommentar etter inspeksjonen:

Se anmerkning 1.

Anmerkning 4: Bedriften følger ikke egne rutiner når det gjelder orden og renhold og opprydding etter avsluttet arbeid.

Kommentar etter inspeksjonen:

Boliden Odda AS har behandlet avviket gjennom innskjerping og oppfølging av egne og innleide ressurser som utfører vedlikeholdsarbeider, gjennom innlemming i TPM-prosessen og gjennom IK-runder.

Under en kort runde på området ble det verifisert at det var ryddet flere steder og at det var bedre orden og ryddighet enn under revisjonen i november 2008.

Anmerkning 5: Registrering av avvik i avvikskategorier og dokumentasjon på oppfølging av avvik kan bli bedre.

Kommentar etter inspeksjonen:

Boliden Odda AS har skjerpet inn egne rutiner for å følge opp og avslutte avviksbehandlingen, dette ble verifisert bla ved gjennomgangen av funnene fra forrige kontroll fra SFT og DSB (storulykketilsyn) som var registrert og behandlet i bedriftens avvikssystem DK-Delta.

Storulykke

Under inspeksjonen ble bedriftens oppfølging etter forrige tilsyn (DSB i 2008) gjennomgått. Utover dette opplyste Boliden Odda AS at sikkerhetsrapporten var oppdatert og ajourført 23. juni 2009. En rask gjennomgang av rapporten viste at det var plukket ut storulykkescenarier og at risikoen for storulykke var vurdert. Det var uklart om oppdateringen av rapporten hadde avdekket at nye tiltak måtte vurderes. Bedriften ville følge opp dette. En kort gjennomgang av systemet for øvelser knyttet til akutt forurensning ble gjennomgått. Bedriften øver regelmessig og minst årlig på hendelser og utstyr som benyttes ved akutt forurensning.

Dokumentunderlag

Aktuelle lover og forskrifter, tillatelser, egenrapporter, utdelt dokumentasjon

1. Tillatelsen datert 07.02.03 (endret 26. august 2008)
2. Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).
3. Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)
4. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
5. Virksomhetens prosedyrer, møtereferat og lignende gjennomgått i forbindelse med inspeksjonen - bla:
 - 10.5.1 Grensekryssende transport av avfall
 - 10.6.4 Avfall til fjellhalldeponi med vedlegg
 - 6 Sjekkliste for grensekryssende transport av avfall til gjenvinning (6.1 og 6.2)

- Risikoanalyse, kritiske anlegg Fjellhaller
- Risikovurdering ytre miljø 2009, Avd. Lutning